

Eesti Pank
EUROSÜSTEEM

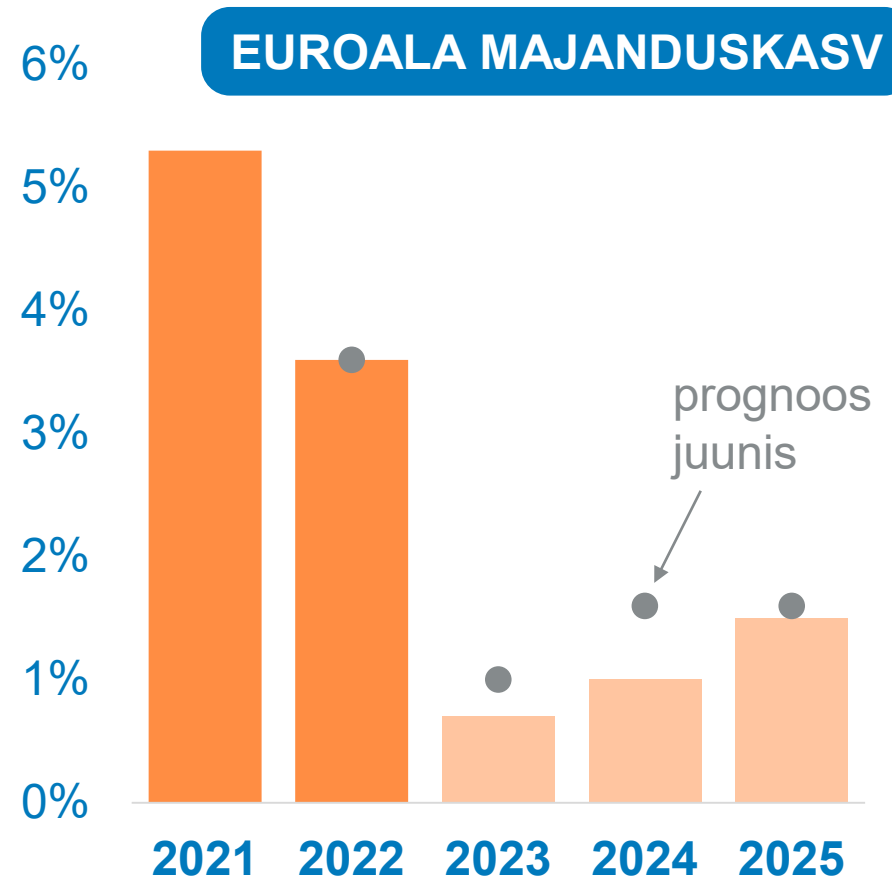
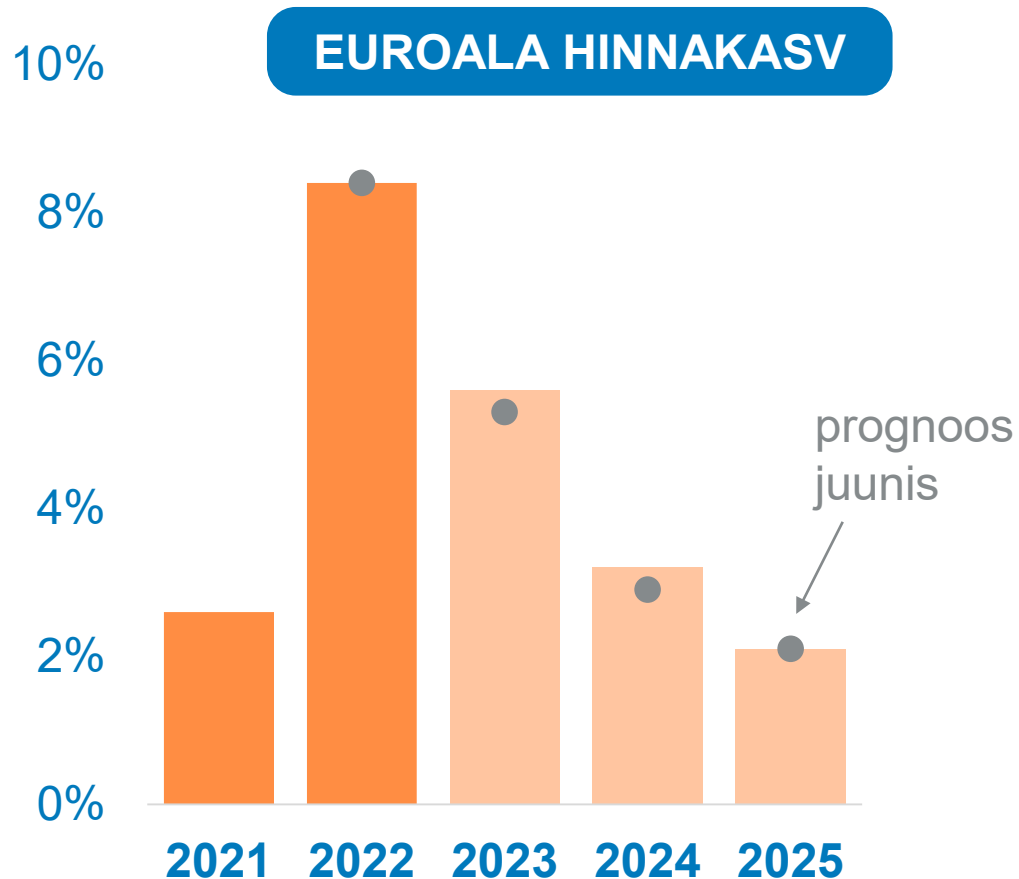
Eesti Panga majandusprognoos 2023–2025

26. september 2023

Eesti Panga septembriprognoosi peamised teemad

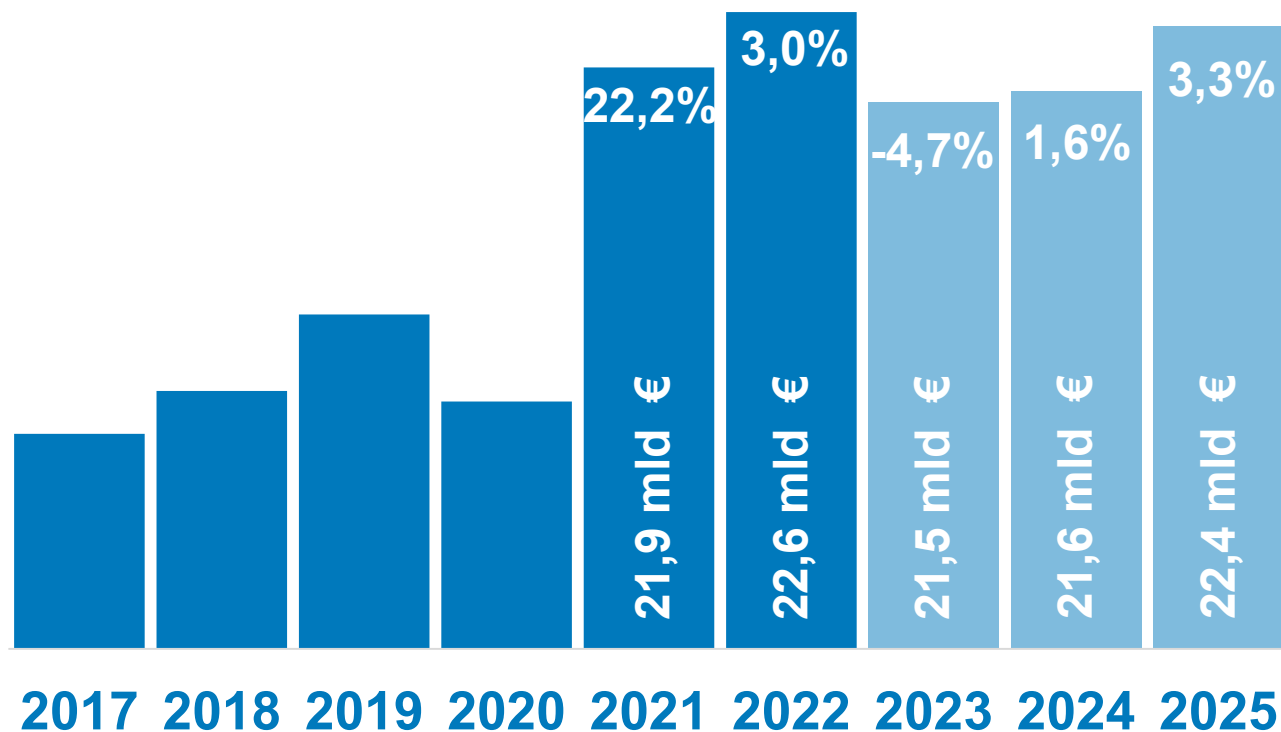
- Majanduse seis hakkab paranema, aga aeglaselt
- Töötus kasvab mõnevõrra pärast senist majanduslangust
- Hinnatõus aeglustub, inimeste ostujõud paraneb tasapisi
- Konkurentsiprobleemid majanduses vajavad lahendamist
- Riigieelarve kordategemiseks on mitu olulist põhjust

Inflatsioon euroalal taandub visalt ja majanduse väljavaade on muutunud kehvemaks

Seis eksportturgudel on tavapärasest raskem

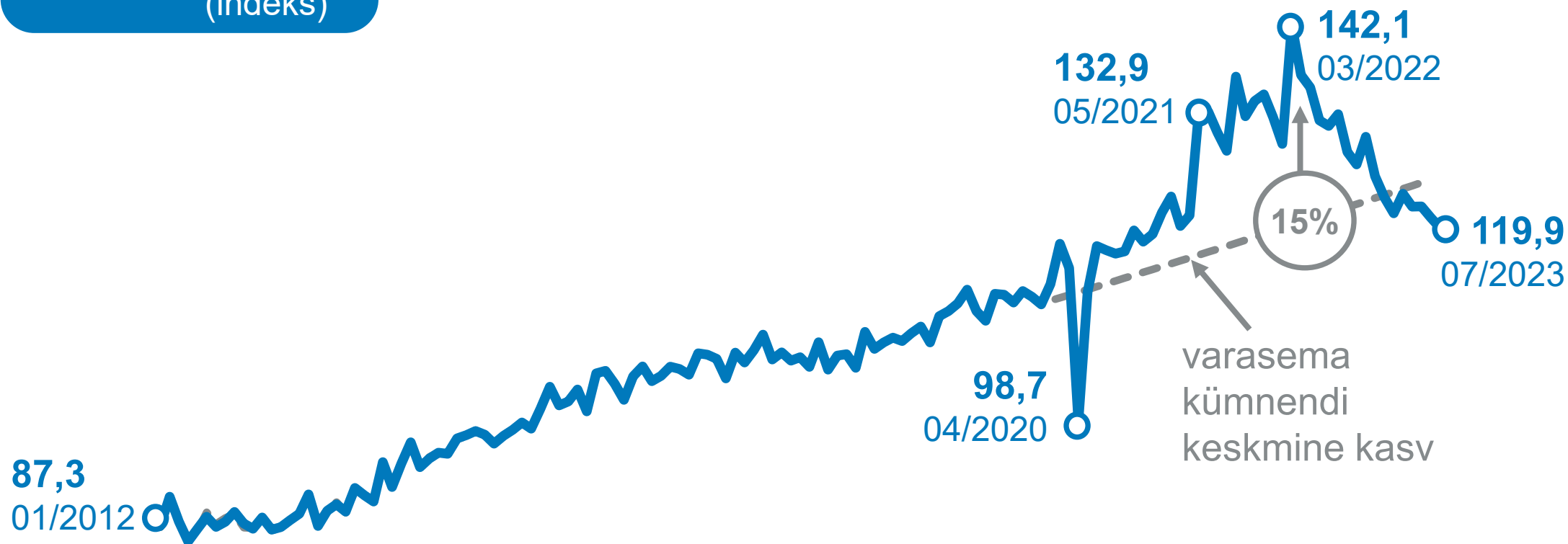
KAUPADE JA TEENUSTE EKSPORT (püsihinnas)

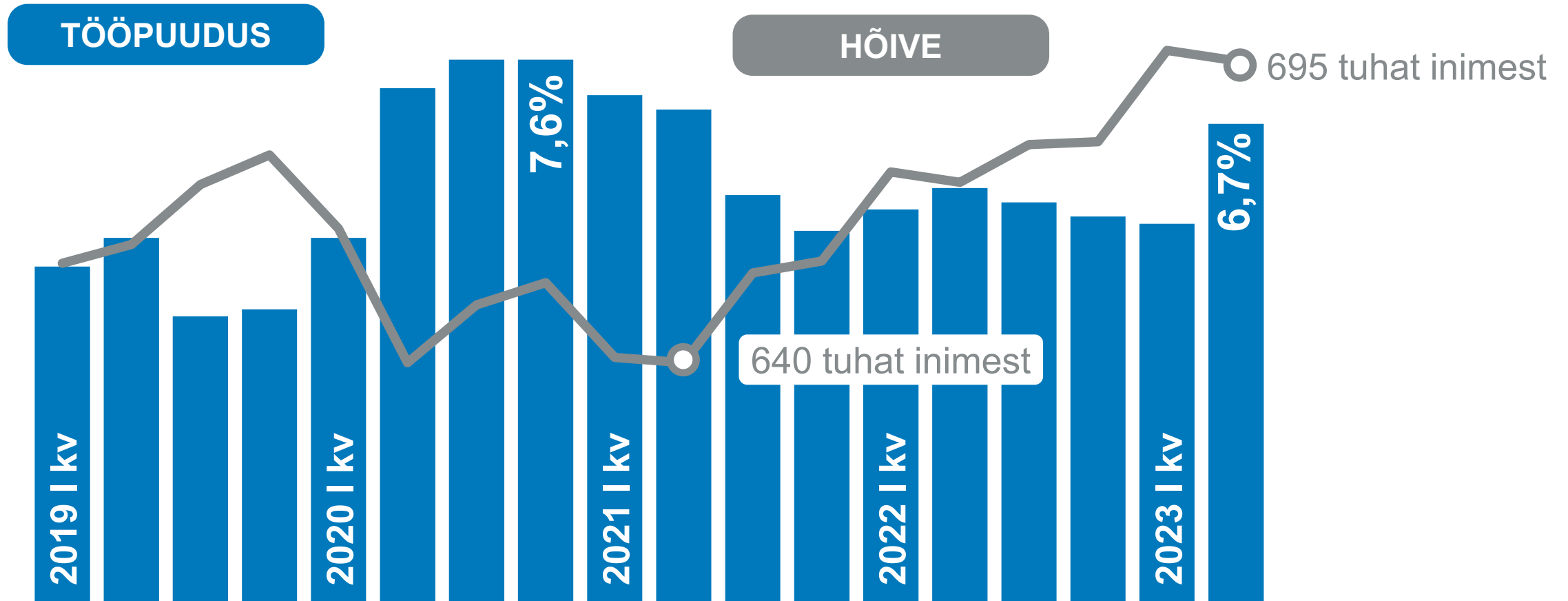
- Suur osa ekspordikäibe langusest on seotud idast pärinenud kütuste läbiveo vähenemisega
- Teenuste eksport on kasvukursil
- Välisnõudluse taastumine on edasi lükkunud
- Konkurentsivõime on alanenud
- Tarneaahelate katkemise täielik mõju on kohale jõudnud

Tarbimises on toimumas ostubuumijärgne tagasilangus

JAEMÜÜGI MAHT (indeks)

Majanduse raskused ei kajastu veel oluliselt tööturul

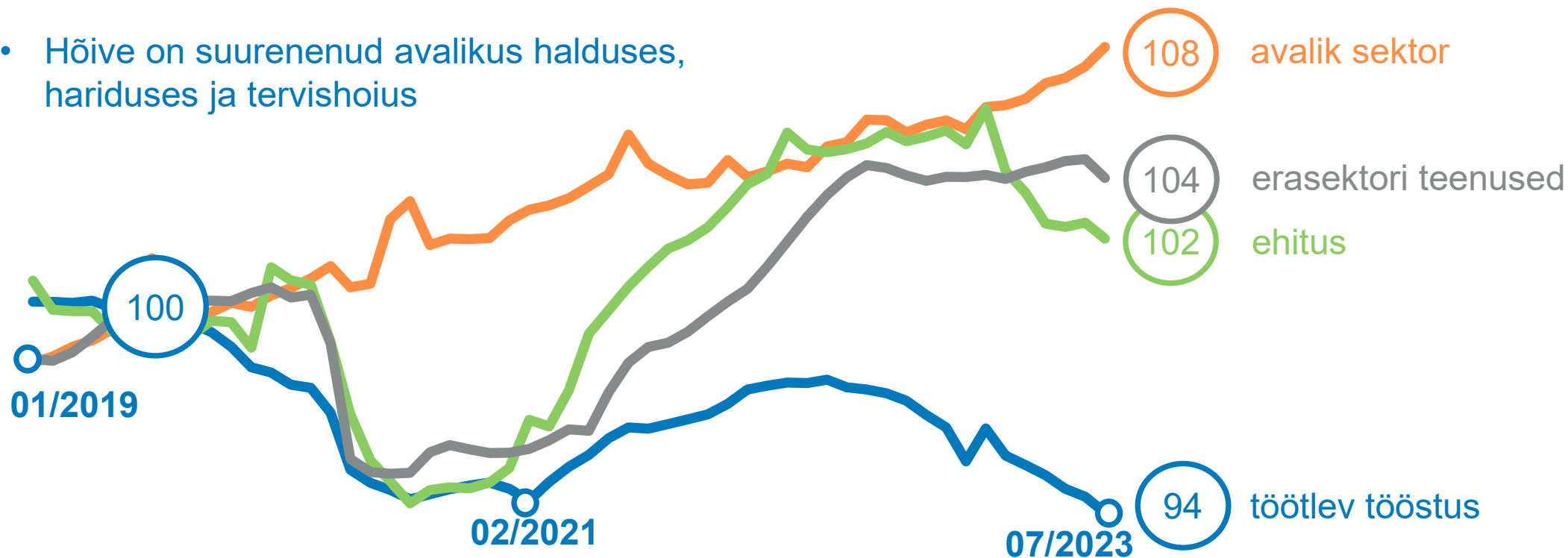

Eesti majanduses on sektorite olukord on väga erinev

DEKLAREERITUD PALGATULU SAAJAD

(indeks, 2019 = 100)

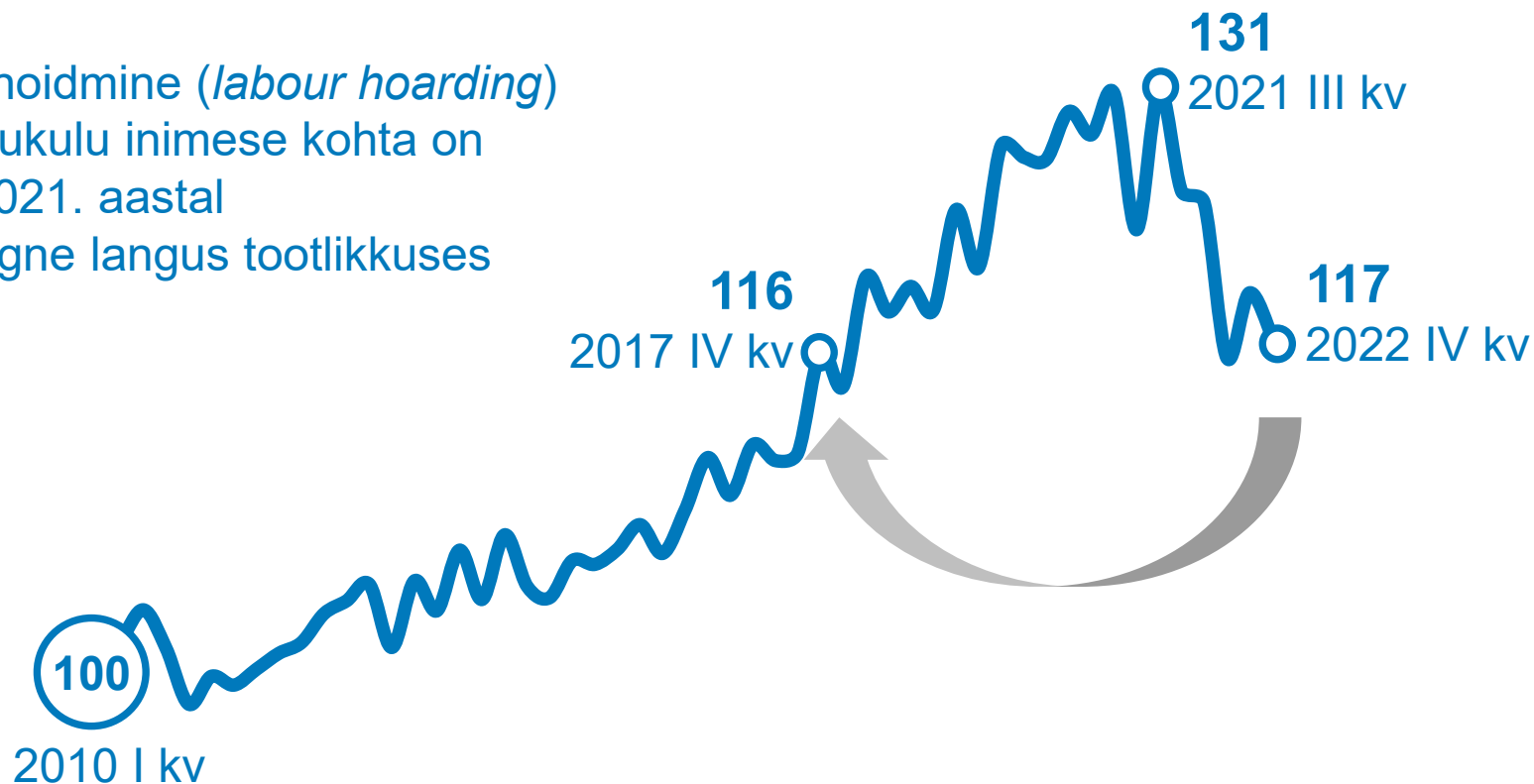
- Hõive on suurenenud avalikus halduses, hariduses ja tervishoius

Töajõu tootlikkus on kahanenud

TÖÖJÕU TOOTLIKKUS TUNNI KOHTA (indeks, 2010 I kv = 100)

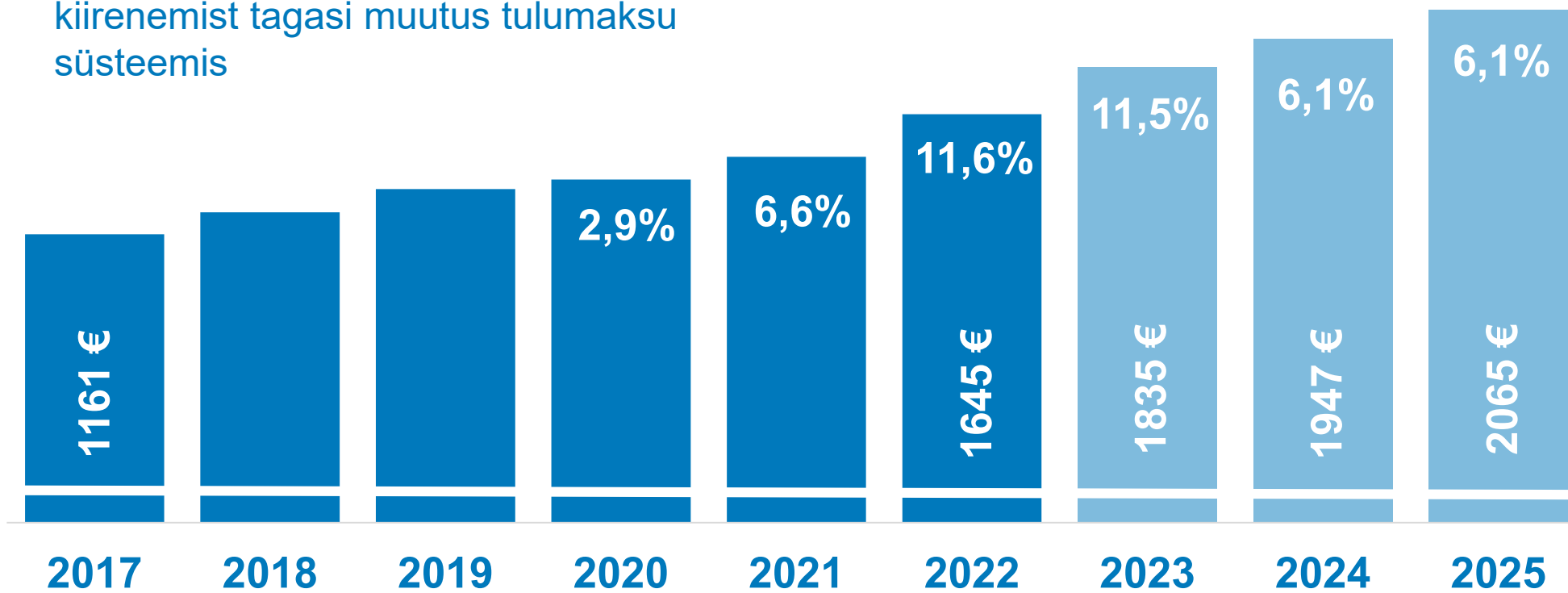
- Töötajate alalhoidmine (*labour hoarding*)
- Reaalne töajõukulu inimese kohta on väiksem kui 2021. aastal
- Pandeemiajärgne langus tootlikkuses

Palgakasv aeglustub enam, kui varem oodati

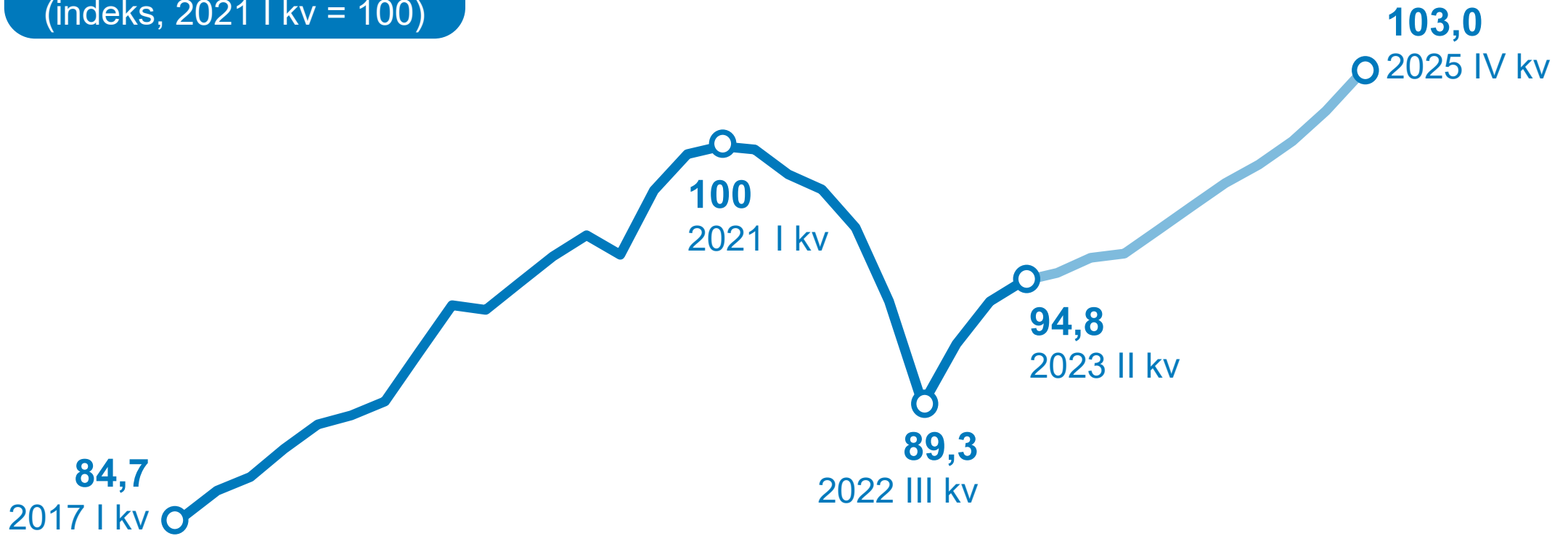
KESKMINE PALK

- 2025. aastal hoiab palgakasvu kiirenemist tagasi muutus tulumaksu süsteemis

Palga ostujõud jõuab languse-eelsele tasemele 2025. aastal

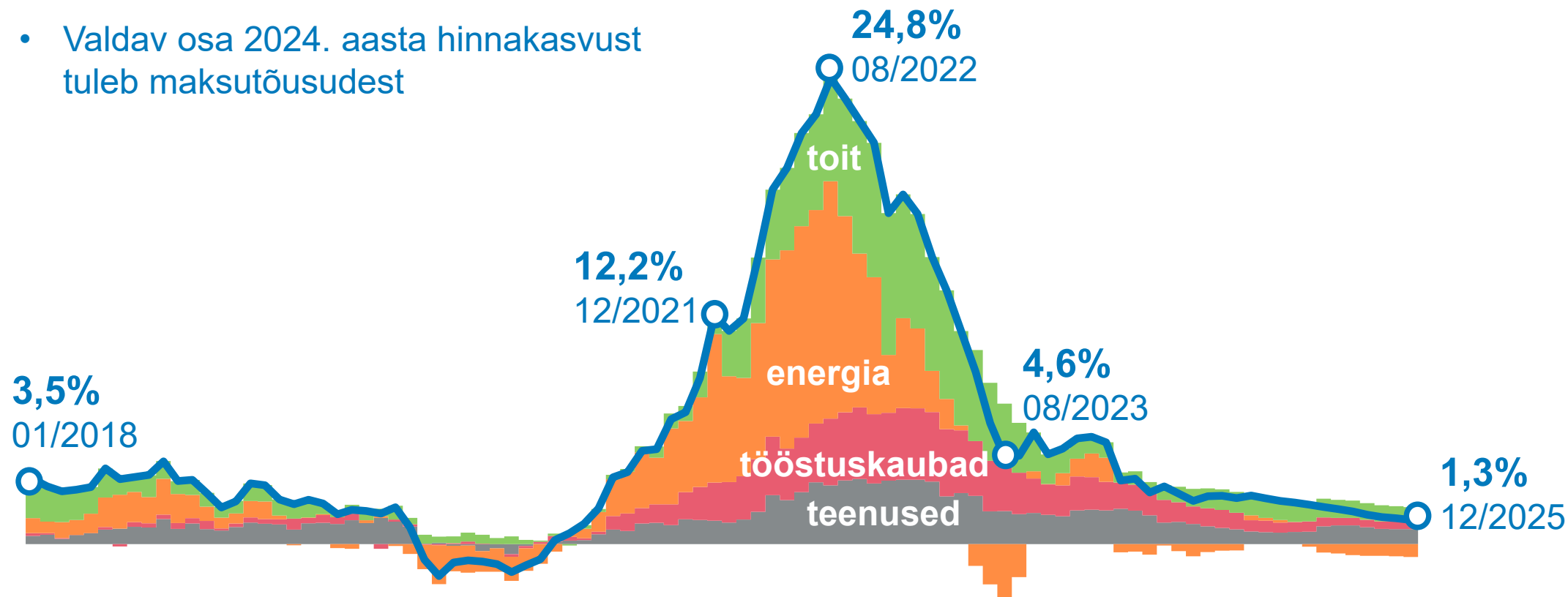
REAALPALK
(indeks, 2021 I kv = 100)

Väga kiire hinnakasvu periood on lõppenud

TARBIJAHINDADE MUUTUS

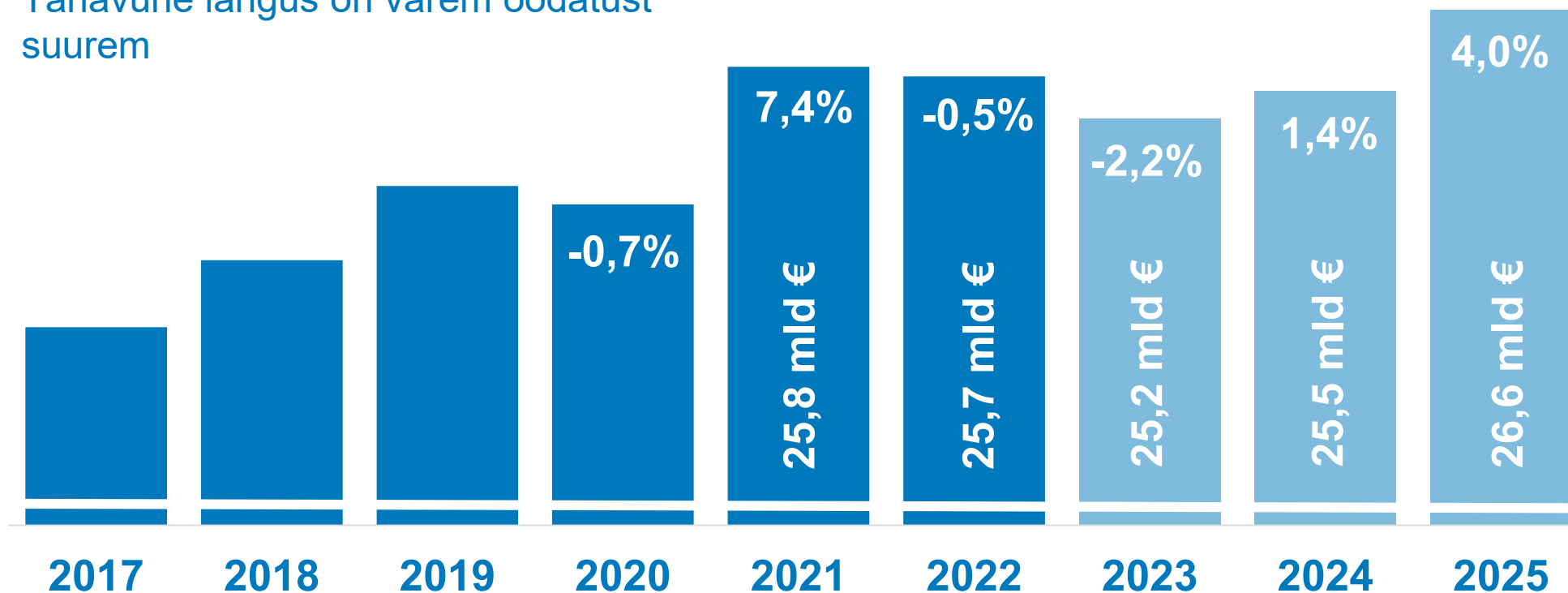
- Valdav osa 2024. aasta hinnakasvust tuleb maksutõusudest

Majanduse kasvule pöördumist ootame järgmisel aastal

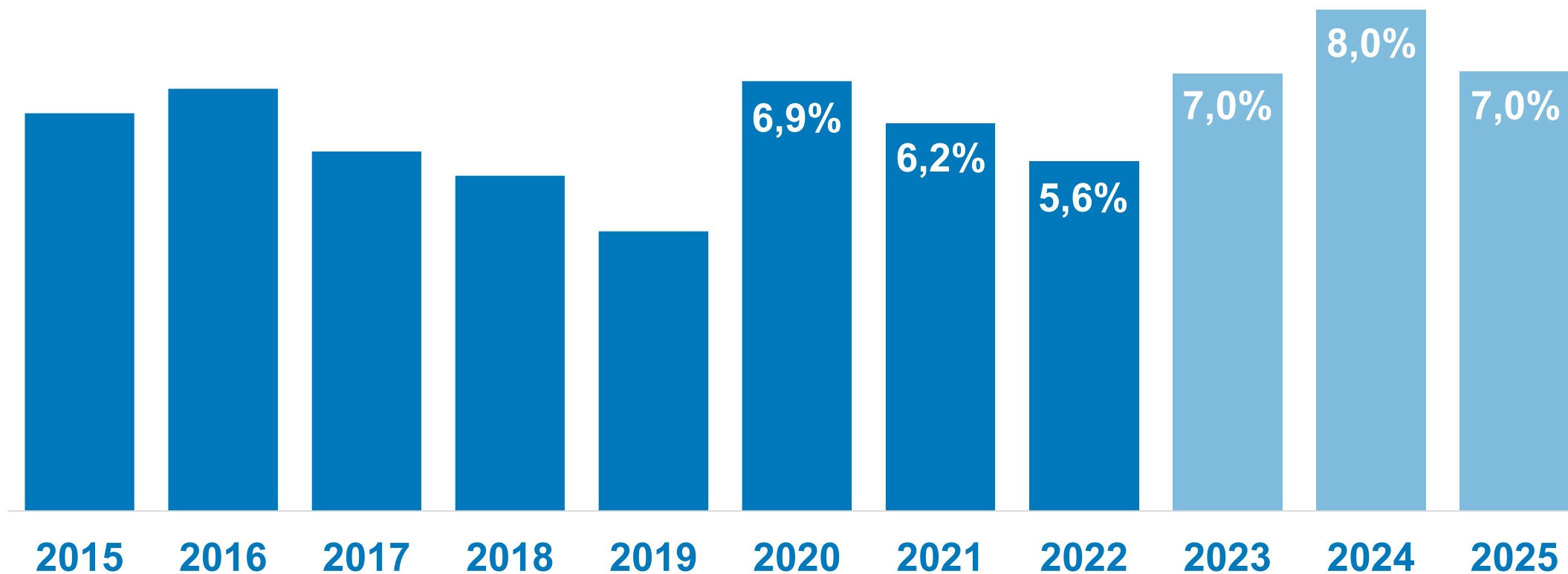
SISEMAJANDUSE KOGUTOODANG (püsihinnas)

- Tänavune langus on varem oodatust suurem

Senine majanduslangus on hilinemisega siiski jõudmas tööturule

TÖÖPUUDUS

Eesti Pank
EUROSÜSTEEM

Majandusprognoosist lähtuvad järeldused

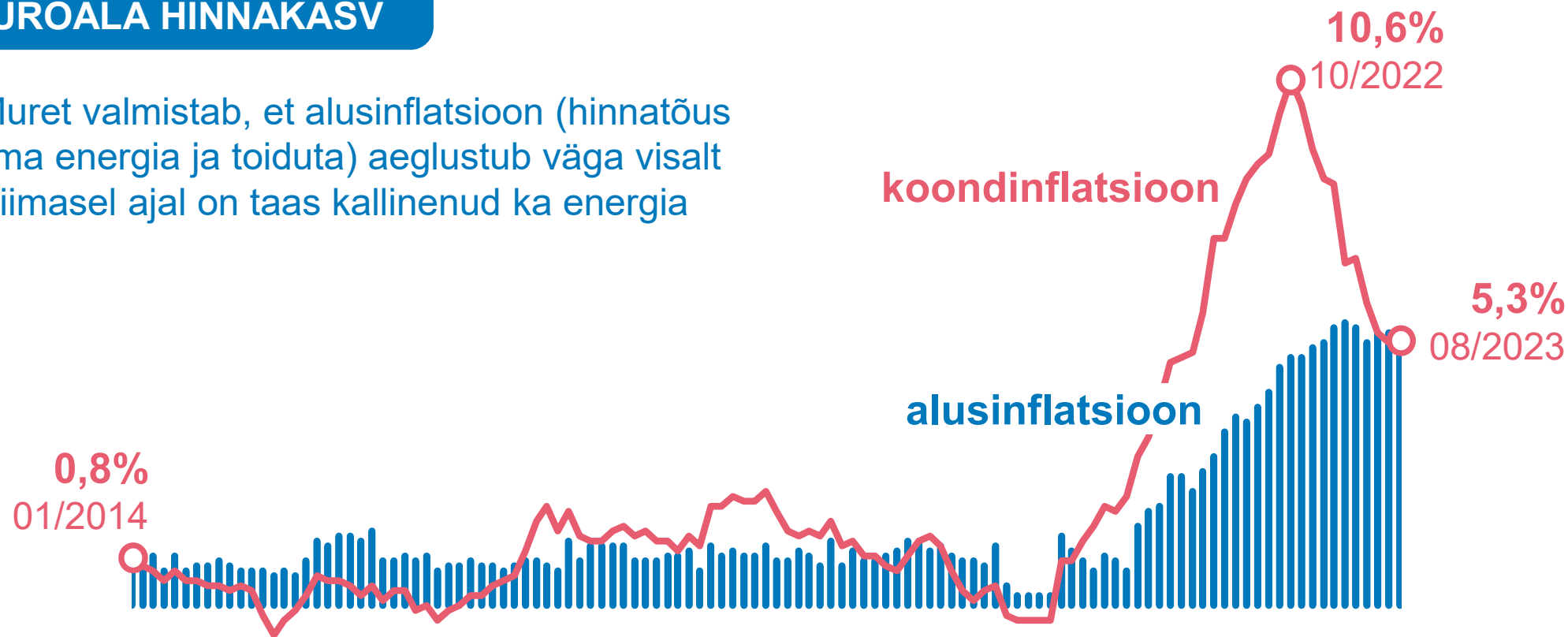
Madalate intresside kümnend on järsult lõppenud

- Lähikuudel ei ole plaanis intressimäärasid tõsta. Edasised otsused sõltuvad sellest, kas inflatsioon euroalal aeglustub püsivalt 2% lähedale
- Intressikärbetest on veel vara rääkida
- Probleemiks on hinna- ja palgatõusu spiraal ning selle mõju euroala konkurentsivõimele

Hinnakasv on aeglustunud, kuid püsib veel kaugel 2% eesmärgist

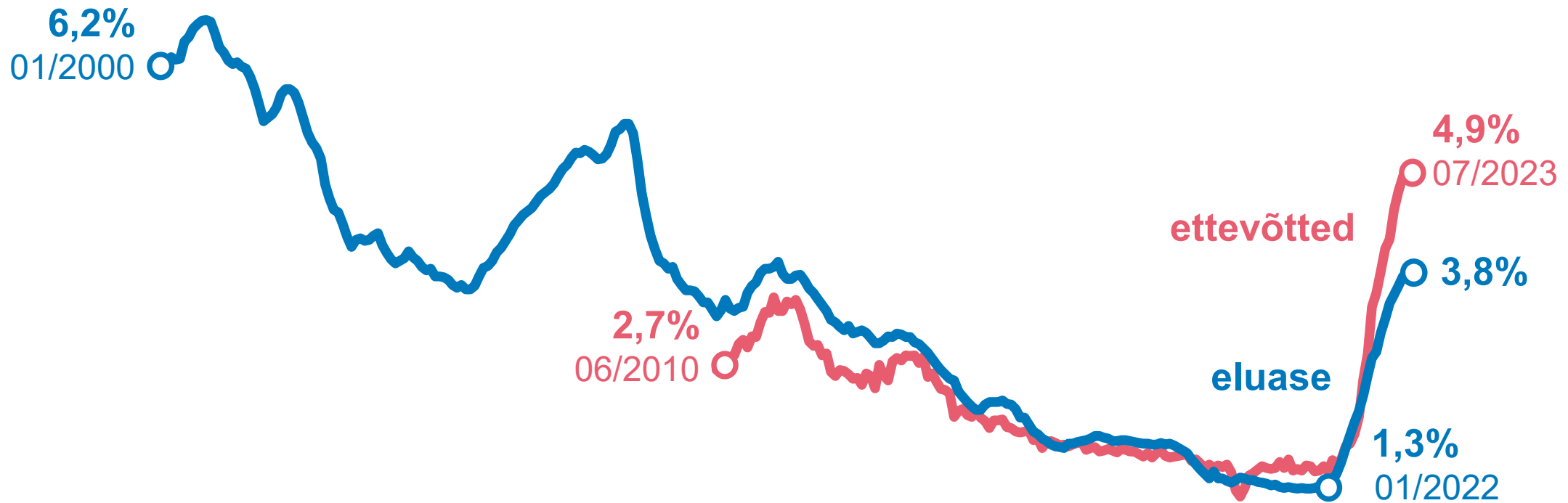
EUROALA HINNAKASV

- Muret valmistab, et alusinflatsioon (hinnatõus ilma energia ja toiduta) aeglustub väga visalt
- Viimasel ajal on taas kallinenud ka energia

Euroopa Keskpank on muutnud laenu raha kallimaks, sest see on peamine tööriist hinnatõusu pidurdamiseks

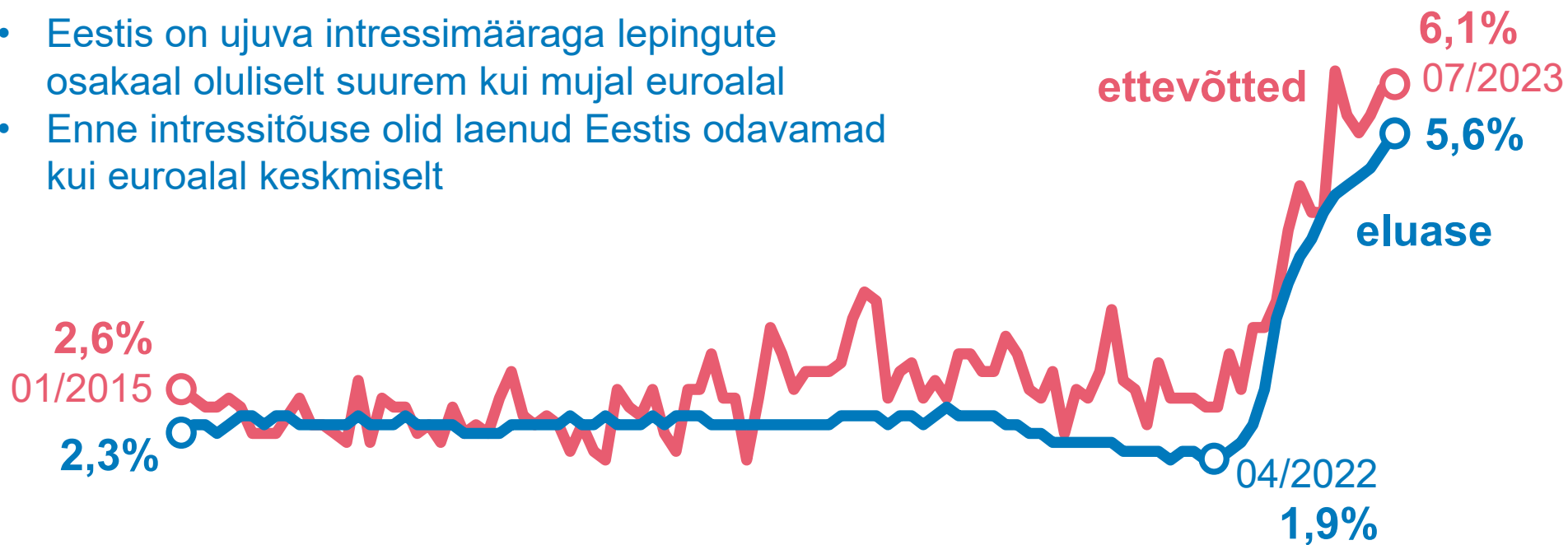
UUTE LAENUDE INTRESSIMÄÄRAD EUROALAL

Eestis jõuab intressitõusude mõju kohale kiiremini kui euroalal üldiselt

UUTE LAENUDE INTRESSIMÄÄRAD EESTIS

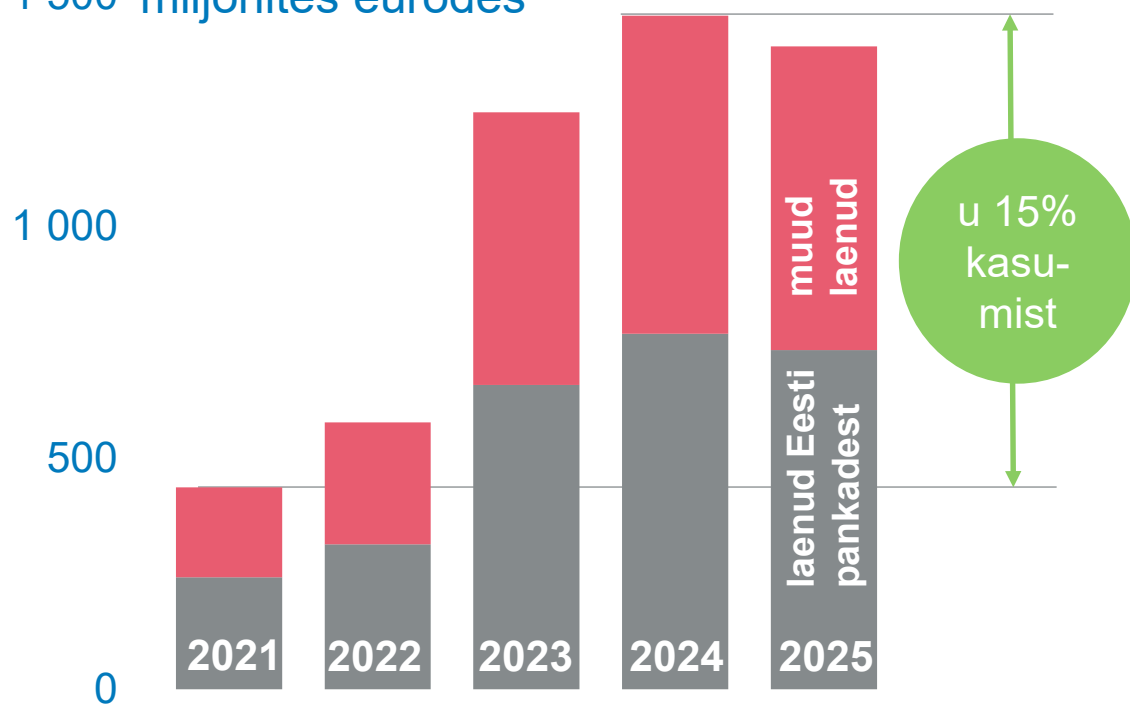
- Eestis on ujuva intressimääraga lepingute osakaal oluliselt suurem kui mujal euroalal
- Enne intressitõuse olid laenud Eestis odavamad kui euroalal keskmiselt

Intressitõusu koormus majandusele on väiksem kui kiire hinnatõusu jätkumisega kaasnev kahju

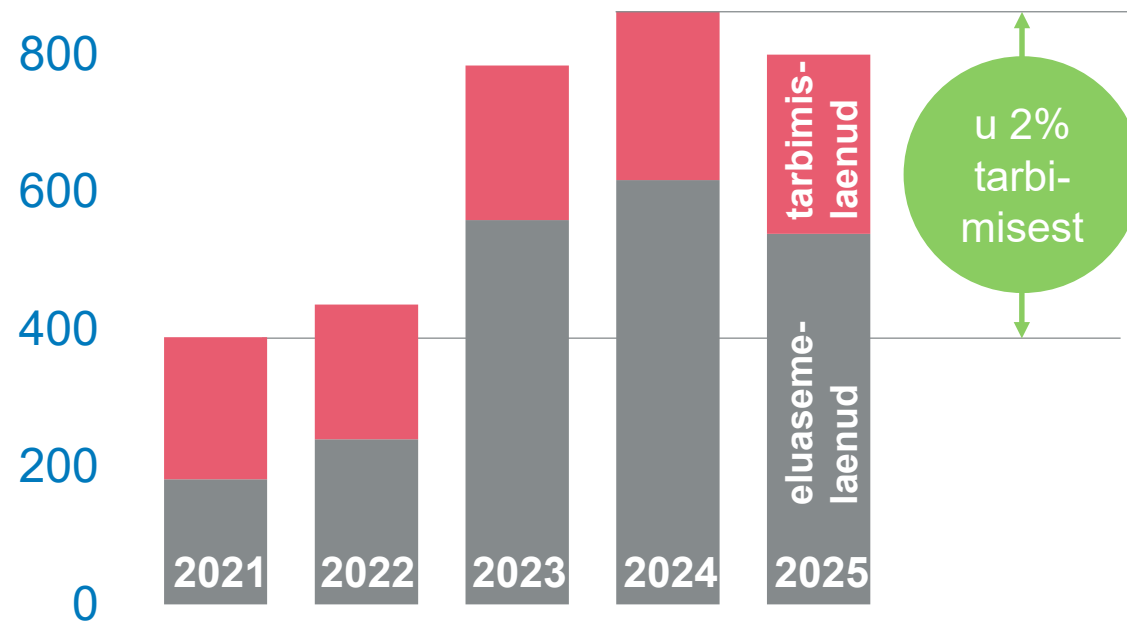
ETTEVÕTETE INTRESSIKULU

1 500 miljonites eurodes

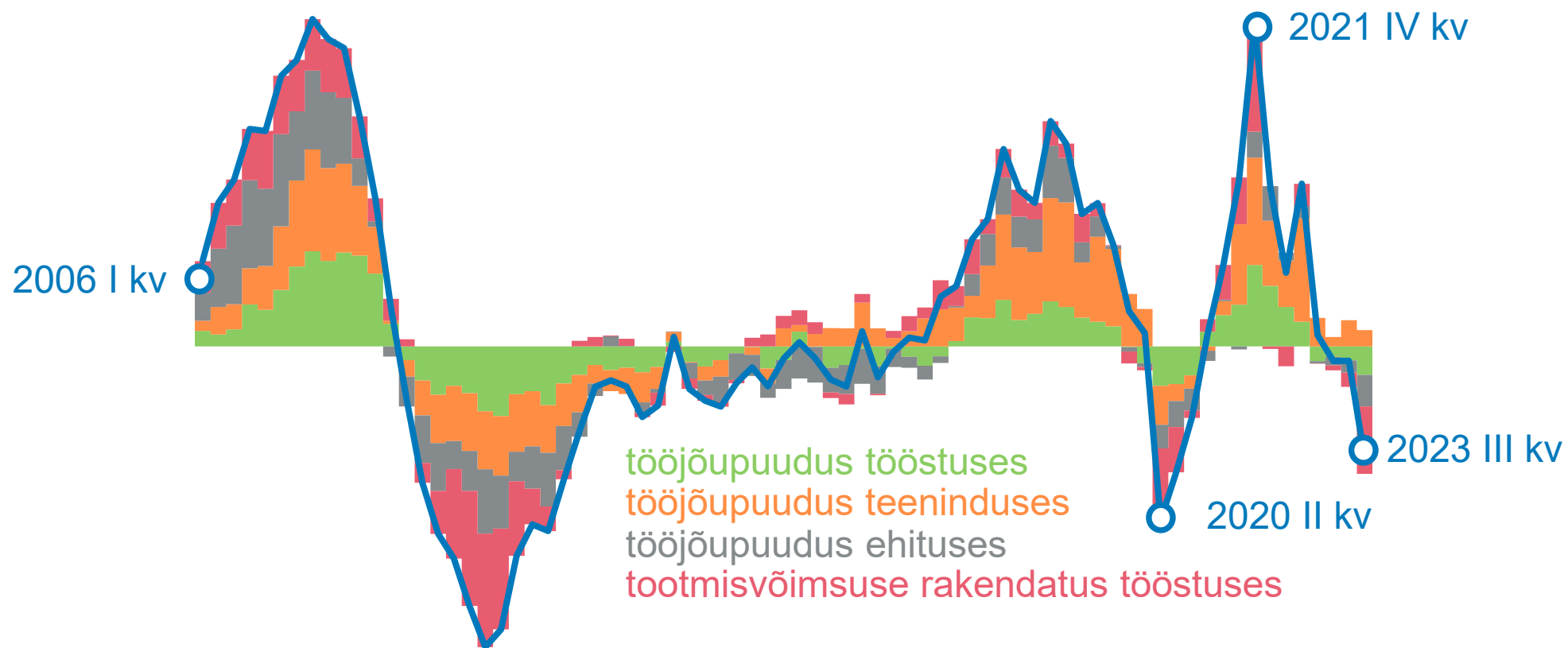
MAJAPIDAMISTE INTRESSIKULU

1 000 miljonites eurodes

Eesti majanduse olukord on tavapärasest halvem

MAJANDUSTSÜKLI INDIKAATOR

Kasvule pöördumine toimub aegamisi

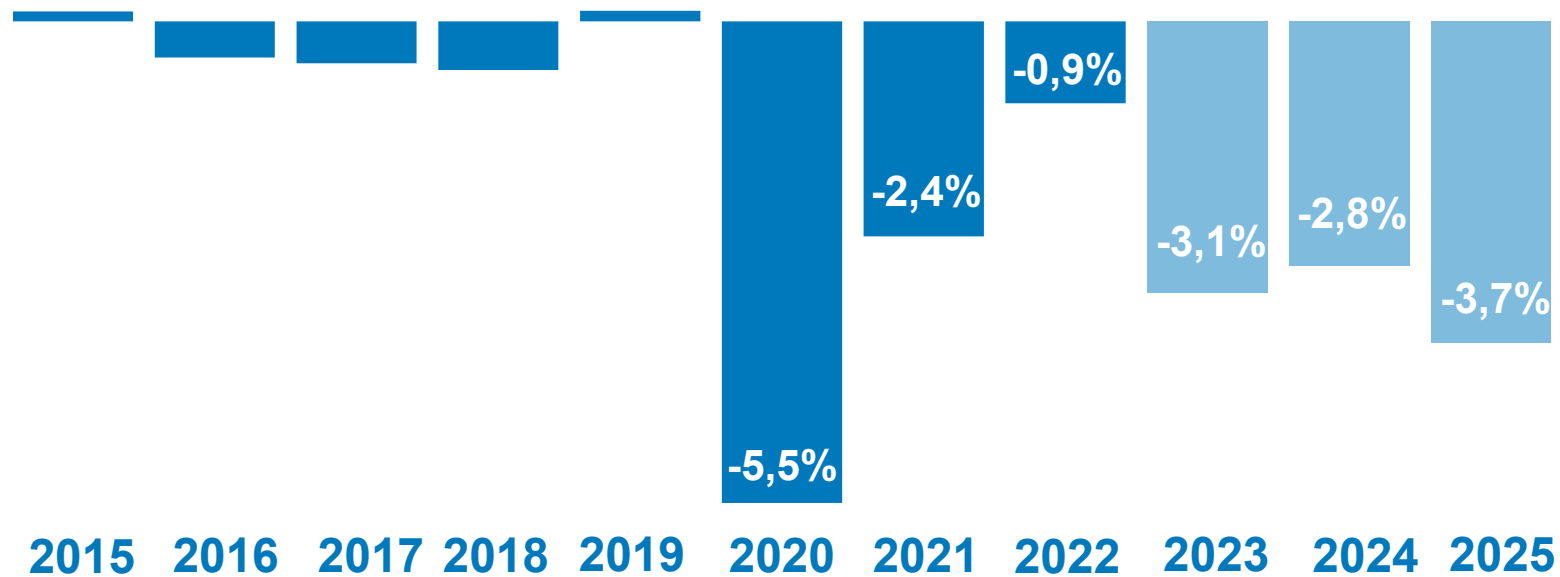
- Kiiret tagasipõrget ei paista – ostujõud taastub vaoshoitult nii meil kui ka mujal. Intressimäärade tõusu täismõju on alles kohale jõudmas ja euroala riigid on pärast kriise võtnud suuna eelarvepuudujäägi vähendamisele
- Tööpuudus suureneb lähema aasta jooksul, sest majanduslangus jõuab tööturule hiline misega
- Palgasurve annab järele ja leevendab eksportiva sektori olukorda. Mitmed konkurentsivõimega seotud probleemid siiski püsivad
- Ei saa loota vaid sellele, et välisturgudel hakkab minema paremini – aktiivselt tuleb tegeleda meie endi konkurentsivõime parandamisega

Eelarve puudujääk püsib suur

VALITSEMISSEKTORI EELARVE

- 2024. aastal parandavad positsiooni käibemaksu tõus ja lastetoetuste vähenemine
- 2025. aastal suurendab puudujääki tulumaksureform

Eesti Panga majandusprognoosi põhinäitajad

	2020	2021	2022	2023*	2024*	2025*
majanduse maht jooksevhindades (mld eurodes)	27,42	31,12	35,98	37,89	39,47	42,03
majanduskasv püsihindades (%)	-0,7%	7,4%	-0,5%	-2,2%	1,4%	4,0%
hinnatõus (%)	-0,4%	4,6%	19,4%	9,4%	3,4%	1,9%
töötus (%)	6,9%	6,2%	5,6%	7,0%	8,0%	7,0%
keskmine brutopalk (eurodes)	1 382	1 473	1 645	1 835	1 947	2 065
keskmise palga muutus (%)	2,9%	6,6%	11,6%	11,5%	6,1%	6,1%
eelarvetasakaal (% SKPst)	-5,5%	-2,4%	-0,9%	-3,1%	-2,8%	-3,7%

* *Prognoos*